

Første guldmedalje i 30 år:

H.C. Ørsted Guldmedalje uddeles til forsker i asymmetrisk katalyse

Selskabet for Naturlærens Udbredelse har i samarbejde med Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab besluttet at uddele en H.C. Ørsted Guldmedalje i kemi med tilknyttet rejselegat som optakt til 200-året for H.C. Ørsteds opdagelse af elektromagnetismen (1820).

For første gang i 30 år uddeles H.C. Ørsted Medaljen i guld. Den udvalgte modtager, som med medaljen kommer i meget fint forskningsselskab, er kemi-professor Karl Anker Jørgensen fra Aarhus Universitet. Han modtager den for sin internationalt banebrydende forskning inden for katalytisk kemi og sine fremragende evner til at formidle videnskabelige resultater til et bredere publikum i fuld overensstemmelse med H.C. Ørsteds egne visioner f.eks. gennem oprettelsen af Selskabet for Naturlærens Udbredelse i 1824.

Guldmedaljen og rejselegatet på 75.000 kr. til Karl Anker Jørgensen er blevet muliggjort på baggrund af støtte fra energiselskabet Ørsted.

Karl Anker Jørgensens forskningsfelt er asymmetrisk katalyse. Med udgangspunkt i naturens kemi har han udviklet katalysatorer der kan styre den tredimensionale dannelse og opbygning af molekyler, der forekommer som spejlbilleder af hinanden, så for eksempel kun ét af spejlbilledmolekylerne dannes. I levende organismer forekommer kun én spejlbilledform af et givent molekyle, så forskningen i dannelsen af disse molekyler rækker langt ud over kemien til mennesker, dyr og planter og er grundlaget for alt levende. Karl Anker Jørgensens forskning har blandt andet fundet industriel anvendelse til fremstilling af medicinalprodukter under mere bæredygtige betingelser.

Guldmedaljen og prisen vil blive overrakt af Hendes Majestæt Dronningen i det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab den 16. oktober 2019.

H.C. Ørsted Medaljen i guld gives for fremragende videnskabelige arbejder inden for fysikkens og kemiens områder. Medaljen uddeles kun sjældent. Senest blev den i 1989 uddelt til professor Thor A. Bak. Den første modtager var pH-skalaens opfinder, professor S.P.L. Sørensen i 1909. I alt er den indtil nu uddelt 17 gange på 110 år, og blandt modtagerne er også to Nobelpristagere, Niels Bohr (1924) og Aage Bohr (1970).

Selskabet for Naturlærens Udbredelse – levende formidling gennem snart 200 år

Efter sin store opdagelse tog H.C. Ørsted på en længere foredragsrejse og opdagede, at man i både England og Frankrig havde fået selskaber, hvor alle kunne høre om de nyeste fremskridt inden for fysik og kemi – og om fagenes betydning for erhvervslivet. Han stiftede derfor i 1824 Selskabet for Naturlærens Udbredelse og begyndte selv at holde åbne forelæsninger med adgang for alle i København, og han fandt dygtige forelæsere også i mange andre byer i Danmark. Bryggerfamilien Jacobsen var blandt hans tilhørere i København og de første medlemmer af SNU. SNU fokuserer fortsat på den bedste og nyeste formidling af naturvidenskab, og belønner fremragende forskning og formidling med H.C. Ørsted Medaljer.

Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab

Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab har gennem sin mere end 275-årige historie spillet en central rolle i dansk forskning, og har både i dag og gennem tiden haft forskere af betydelig karakter som fx Niels Bohr, Marie Curie, Albert Einstein og Charles Darwin som medlemmer.

H.C. Ørsted var ikke alene medlem af Videnskabernes Selskab, men spillede desuden en hovedrolle i datidens videnskabelige verden fx som sekretær for selskabet gennem mere end 35 år (1815-1851).

Ørsted

Energiselskabet Ørsted er drevet af en vision om en verden, der udelukkende kører på grøn energi. Ørsted er inspireret af H.C. Ørsteds nysgerrighed efter at forstå naturen, og H.C. Ørsteds opdagelse af elektromagnetismen er grundlaget for moderne produktion af elektricitet, som er kernen i virksomheden Ørsted.

Karl Anker Jørgensen

Karl Anker Jørgensen er født i 1955 og siden 1993 professor i kemi ved Aarhus Universitet. Udover en strålende videnskabelig karriere er han tidligere atlet og vandt i 1970'erne flere danmarksmesterskaber, herunder i tikamp. Hans

SNU
SELSKABET FOR NATURLÆRENS UDBREDELSE
STIFTET 1824 AF H.C. ØRSTED
SELSKABETS PROTEKTOR: HENDES MAJESTÆT DRONNINGEN

interesse for katalytisk kemi blev vakt i 1985 som postdoc hos Nobelpristageren Roald Hoffmann ved Cornell University. Karl Anker Jørgensen har publiceret 440 artikler i internationale tidsskrifter, og hans artikler er citeret ca. 37.000 gange.

Pressen er velkommen til overrækkelsen – dog kræves tilmelding af både journalister og fotografer senest den 14. oktober kl. 14, til Head of Communications Kristoffer Frøkjær, kf@videnskaberselskab.dk, telefon 33 43 53 20

For yderligere oplysninger om medaljen og prismodtageren, kontakt SNUs præsident Dorte Olesen, doole@dtu.dk, telefon 21 26 03 50.